

Angående nitrat i yt- och dricksvatten på Öland

Efter flera år av torra 2016-2019 har nu ett allvarligt problem visats i yt- och dricksvattentäkter – skyhöga halter av nitrat. Nitrat är en kväveförening som i höga halter i dricksvattnet är skadlig för människan och därför finns det gränsvärden fastställda av Livsmedelsverket.

Borgholm Energi påtalade problemet för Länsstyrelsen under våren 2020. Länsstyrelsen initerade då samverkansmöten om problemet och dess lösningar med kommun, Borgholm Energi AB, LRF och Ölands Vattenråd.

Under hösten upptäcktes att gödsel spridits nära huvudkanalen inom ytvattentäktens skyddsområde, vilket lett till tillsyn avverksamheter, men också att pumpning för infiltration i vattentäkten avbröts. Den konstgjorda infiltrationen är nödvändig för att leverera tillräcklig mängd dricksvatten från den största dricksvattentäkten i Borgholms kommun och på Öland.

De höga halterna kväve som når kusten bidrar också till övergödningen och till att försämrade kustvattnen på Öland, som är en mycket stor källa till rekreation och en viktig miljö för bland annat fiskyngel.

Mot bakgrund av detta vill Ölands Vattenråd poängtera för både Mörbylånga och Borgholms kommuner och Borgholm Energi AB, att läget är allvarligt och kräver att kommunerna agerar. Ur ett vattenförvaltningsperspektiv finns inga andra alternativ än att våra vattenförekomster ska uppnå god status år 2027 och då krävs det både kommunala resurser och åtgärder.

Vattenrådet vill här inge frågor och förslag på vad som kan göras. Så länge nitraten finns i ytvattnet går det att göra åtgärder som har effekt på Ölands yt-, dricks- och kustvatten. För ytterligare åtgärder utöver de som här riktas mot nitratproblemet, se skrivelse från Ölands Vattenråd i oktober, 2017.

Svar på frågorna sänds på e-post till info@olands.vattenrad.se

För båda kommunerna:

- Skapa en kontinuerlig samverkan mellan lantbrukare, tillsyn och dricksvattenproducenten för att förbättra vattnets kvalitet inom vattenskyddsområdena.
- Se över vattenskyddsområdenas bestämmelser. De kan behöva uppdateras och skärpas med avseende på nitrathantering.
- Gör en populärversion av vattenskyddsområdets bestämmelser som riktas till hushåll och verksamhetsutövare.
- Tillsynsmyndigheten behöver skaffa sig en god kunskap om gödselhanteringen och mängderna gödsel i kommunerna och se till att detta sprids i rätt mängd och på rätt plats.
- För transparens av åtgärdsarbetet: skapa en websida där en presentation av rutiner för vid provtagning, vilka parametrar som provtas, hur ofta provtagning sker och provsvar.

Kontakt

Samordnare Kristin Bertilius
Hemsida: www.vattenorganisationer.se/oland/
Bankgiro: 716-0419

Tel: 0485-88480
Adress: Box: 52, 387 21 Borgholm
Organisationsnummer: 802456-5338

E-post: info@olands.vattenrad.se

Borgholms kommun och Borgholm Energi AB:

- Kartlägg avrinningsområdet till Lindby ytvattentäkt så att det är rätt avgränsat.
- Kartlägg diken och provta dem för att se om någon del bidrar med mer läckage.
- Hur arbetar och samverkar BEAB just nu för att begränsa nitrathalterna i Lindby?

Bakgrund

Ölands Vattenråd arbetar med alla vattenförekomster, det vill säga kust-, grund- och ytvatten. I styrelsen finns representanter från Camping Öland, Lantbrukarnas Riksförbund, yrkesfiskare, sportfiskare, naturskyddsförening och markägare.

Styrelsens fokus är att förbättra vattenbalansen och vattenkvalitén, genom ökad kvarhållning av ytvatten, som ökar grundvattenbildningen och minskar läckage av näringsämnen (rening och minskade utflöden till havet).

Vattenrådets styrka ligger i dess sammansättning som utgör en förbehållslös diskussionsplattform för frågor som har många bottenar och behöver belysas från flera aspekter och intressen.

Med vänlig hälsning
Styrelsen för Ölands Vattenråd

Sändlista:

Borgholms kommun
Borgholm Energi AB
Länsstyrelsen i Kalmar län